

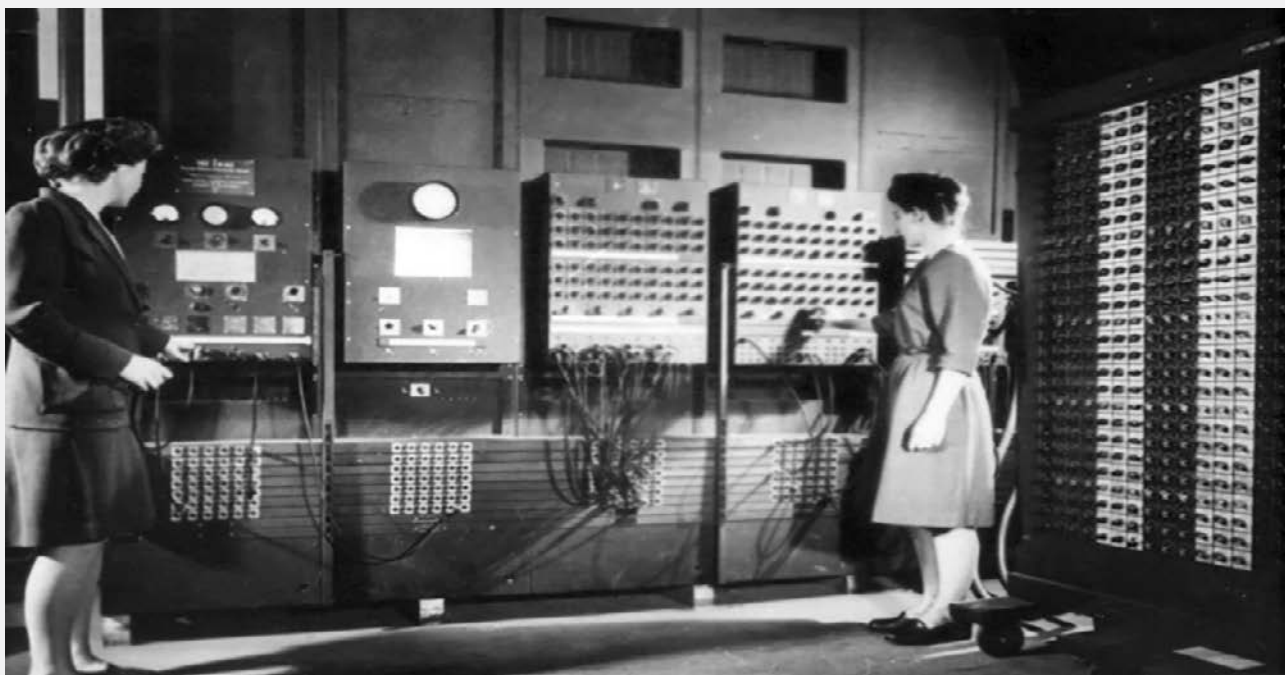

Investiga

DONES PIONERES, DONES REFERENTS

4

La igualtat laboral entre homes i dones s'aconsegueix dia a dia gràcies a petites accions. Però més enllà dels gestos individuals és necessari un canvi en els discursos educatius que configuren l'imaginari cultural i col·lectiu d'una societat. Quins són aquests discursos? Com podem canviar-ne la perspectiva?

Dones programadores de l'ENIAC

LA IMPORTÀNCIA DELS REFERENTS

1. Reflexioneu en grup sobre les qüestions següents:

- Creieu que la societat actual té més referents masculins o femenins? Penseu en diferents disciplines: cuina, esport, art, música, ciència, política...
- Quina importància creieu que tenen els llibres de text en l'educació d'una persona? Quin paper poden tenir en la creació de referents i, per tant, d'una societat diversa?
- Quins altres factors són determinants en aquest sentit (cinema, televisió, mitjans de comunicació, família, etc.)?

2. Llegiu aquest fragment de text, extret de la publicació *Análisis de la ausencia de las mujeres en los manuales de la ESO: una genealogía de conocimiento oculta*.

«El objetivo de este artículo es presentar los resultados de un análisis llevado a cabo en la Universitat de València sobre la presencia de mujeres y hombres en los libros de texto de la ESO. El propósito del estudio es medir la presencia y la importancia que se les concede a las mujeres en la visión de mundo que se transmite desde la enseñanza y delimitar las carencias que presentan cada una de las asignaturas y sus implicaciones. Para ello se analizaron 115 manuales de tres editoriales en todas las asignaturas de los cuatro cursos de la ESO. Utilizamos indicadores de presencia y recurrencia, junto a otros de modo, lugar y contenido que posibilitan un análisis cuantitativo y cualitativo de la etapa».

3. Busqueu a Internet l'article complet «Análisis de la ausencia de las mujeres en los manuales de la ESO: una genealogía de conocimiento ocultada» i contesteu les preguntes següents.

- Quina metodologia es va fer servir per recollir les dades?
- Quins indicadors van triar? Què mesuraven? Quins filtres hi van afegir?
- Quins d'aquests indicadors serveixen per fer una anàlisi quantitativa i quins qualitativa?
- Compareu els resultats de presència i aparició de les dones en els diferents cursos de la ESO. Quina n'és l'evolució del primer a l'últim curs?
- En quines matèries s'observa major presència de dones i en quina menys?

4. Reflexioneu sobre aquesta qüestió. Hi esteu d'acord?

«Los resultados muestran una muy escasa presencia de mujeres: 12,8 %, que revela la falta de consideración social de las mujeres y su práctica exclusión de la visión de mundo que se traslada desde la enseñanza. Esto implica una considerable falta de rigor en los contenidos académicos. Asimismo, esta exclusión, que para las mujeres supone una ausencia de referentes que fragiliza su situación social y perpetúa las desigualdades, es, además, una grave carencia colectiva porque, al desconocer la memoria y el saber de las mujeres, toda la sociedad pierde parte de su acervo cultural y cuenta con menos recursos para comprender el presente y proyectar el futuro».

5. Per últim, analitzeu els vostres manuals. Què podeu observar en un cop d'ull? Segueixen els patrons descrits en la investigació o són més inclusius? Quines accions podríeu fer de manera individual o com a grup per millorar aquesta situació?

GRÀCIES, PIONERES

En els últims segles s'ha avançat molt respecte a la igualtat d'oportunitats laborals entre homes i dones. I això ho devem, sens dubte, a una sèrie de dones que, amb constància, esforç i valentia, van trencar motlles i no es van cansar de reivindicar els seus drets fins que van demostrar a la societat que era possible fer-ho.

1. El llistat següent està compost per dones que van ser les primeres en obrir camí dins d'un àmbit concret o en aconseguir una fita rellevant per a la igualtat d'oportunitats laborals. Cerqueu informació en l'entrada corresponent de la Viquipèdia i esbrineu quina va ser la seva contribució.

- Cecilia Payne-Gaposchkin
- Ellen Amanda Hayes
- Irmgard Flügge-Lotz
- Ruby Violet Payne-Scott
- Martina Castells i Ballespí
- Marta Sanz Solé
- Maria Assumpció Català i Poch

2. Ordeneu cronològicament aquestes efemèrides i reconstruiu l'evolució històrica de les dones en l'àmbit de la ciència en un fris cronològic. Podeu fer servir una de les moltes eines 2.0 que trobareu a la xarxa: Dipity i TimeRime en són alguns exemples. Recordeu d'incloure:

- Nom i imatge de la científica
- Període històric
- Àmbit en què va ser pionera
- Principal contribució científica

TUITEJA-HO!

Compartiu les vostres reflexions i els resultats d'aquesta activitat a Twitter amb el *hashtag* #wikidones per ajudar a la difusió del projecte i per intercanviar coneixement i punts de vista amb altres persones que hi participin.